

Навчальна дисципліна **«Проблеми співвідношення прав людини і основоположних свобод людини і громадянина в конституційному й міжнародному праві»**
Спеціальність **081 «Право»**

3 семестр

Іспит для здобувачів наукового ступеня
«доктор філософії» (аспірантів)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Природа людських прав. Конституційні права і свободи, їх риси.
2. Проблеми класифікація прав людини і основоположних свобод.
3. Свобода як фундаментальна конституційна цінність.
4. Людська гідність як засаднича цінність і основоположне право.
5. Конституційний принцип рівності.
6. Обмеження щодо реалізації прав людини і основоположних свобод. Підстави та умови обмеження, «трискладовий тест».
7. Міжнародні стандарти у царині прав людини.
8. Хартія засадничих прав Європейського Союзу 2000 р.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.
10. Особисті права в системі людських прав.
11. Невід'ємне право на життя, гарантії його реалізації. Позитивні обов'язки держави щодо гарантування права на життя з позиції Європейського суду з прав людини. Правомірні обмеження права на життя.
12. Право людини на свободу та особисту недоторканність. Вимоги до позбавлення свободи у практиці Європейського суду з прав людини. Гарантії права людини на свободу та особисту недоторканність. Практика Європейського суду з прав людини щодо випадків правомірного позбавлення свободи.
13. Право кожного на повагу його гідності. Зміст, межі та сфера дії заборони, встановленої у статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Обов'язки держави, що випливають зі статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

- 14.Право на свободу пересування і вільний вибір місця проживання.
Правомірні обмеження реалізації права на свободу пересування.
- 15.Право людини на свободу світогляду та віросповідання, його зміст та форми реалізації. Правомірні обмеження реалізації права на свободу світогляду та віросповідання.
- 16.Право на недоторканність приватного і сімейного життя (прайвесі). Баланс між інтересами особи та суспільства при здійсненні обмеження реалізації права на недоторканність приватного та сімейного життя.
- 17.Право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Твердження про факти та оцінні судження у практиці Європейського суду з прав людини.
- 18.Право на доступ до публічної інформації.
- 19.Поняття політичних прав, їх основні риси.
- 20.Право на участь в управлінні державними справами.
- 21.Конституційно-правове регулювання виборчих прав громадян, право громадян України на участь у всеукраїнських та місцевих референдумах, гарантії та механізми їх реалізації. Право на вільні вибори за статтею 3 Протоколу №1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
- 22.Право на свободу об'єднання в політичні партії, асоціації, громадські об'єднання. Втручання держави у право на свободу об'єднань. Критерії відповідності втручання держави у право на свободу об'єднань Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зміст права на створення профспілок та на участь у них.
- 23.Право на мирні зібрання: форми, умови, гарантії реалізації. Позитивні обов'язки держави щодо забезпечення права на свободу мирних зібрань з позиції Європейського суду з прав людини.
- 24.Поняття економічних, соціальних, культурних прав людини, їх особливості.

- 25.Право приватної власності за законодавством України. Зміст права власності за статтею 1 Протоколу №1 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
- 26.Зміст права людини на працю. Право на страйк.
- 27.Право громадян на соціальний захист.
- 28.Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.
- 29.Право на житло та проблеми його гарантування.
- 30.Права людини у сфері культури й проблеми їх реалізації.
- 31.Конституційні засади екологічних прав людини і громадянина.
- 32.Конституційні обов'язки людини і громадянина: юридична природа, критерії класифікації, проблеми конституційного регулювання.
- 33.Ключові юридичні позиції Конституційного Суду України у царині фундаментальних прав особи.
- 34.Принцип автономного тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Європейським судом з прав людини.
- 35.Юридичне верховенство Конституції України та принцип дружнього ставлення до міжнародного права.
- 36.Пряма дія норм Конституції України та судовий захист основоположних прав і свобод.
- 37.Проблеми гарантування прав людини і основоположних свобод.
- 38.Механізм гарантування людських прав.
- 39.Право на судовий захист. Право на справедливий судовий розгляд в інтерпретації Європейського суду з прав людини.
- 40.Презумпція невинуватості в правових позиціях Європейського суду з прав людини.
- 41.Позасудовий захист прав людини. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини в механізмі захисту прав і свобод людини.
- 42.Право на професійну правничу допомогу. Адвокатура в механізмі захисту прав людини.
- 43.Юрисдикція Європейського суду з прав людини.

- 44.Каталог прав людини, що захищаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод та Протоколами до неї.
- 45.Право на звернення до Європейського суду з прав людини. Умови прийнятності індивідуальної заяви Європейським судом з прав людини (процесуальні, змістовні, юрисдикційні).
- 46.Правова природа рішень Європейського суду з прав людини. Виконання рішень Європейського суду з прав людини.
- 47.Конституційний Суд України в механізмі захисту людських прав.
- 48.Конституційна скарга: національна модель, проблеми становлення.
- 49.Умови прийнятності конституційної скарги.
- 50.Юридичні наслідки задоволення конституційної скарги.
- 51.Питання удосконалення інституту конституційної скарги в Україні.

Затверджено на засіданні кафедри конституційного права України «25» квітня 2024 р., протокол № 12.

Завідувачка кафедри
конституційного права України

Тетяна СЛІНЬКО